

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΡΕΝΑΡ

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑΝ

ΙΧΑΝ αγαπητή παράφορα. Ό ερωσ τους ή-
ταν ένα αισθημα τρελλό, άνωπτότακτο. Ποτέ
δέν ελχαν ξεναπαθεί τέτοιο πράγμα. Κι' ελχε
έρθει ξαφνικά σάν μιά καταστροφή, σάν κάτι
πού δέν τό περίμενε κανείς ποτέ.

Κι' άλήθεια ό Πιέρ Σωτιέ δέν τό ελχε ποτέ
στό νοού του ν' αγαπήσει. Η ζωή του χάριζε
όλες τις άπολαύσεις. Άκόμη και τή συντροφιά
μιάς όμορφης γυναίκας. Νόμιζε λοιπόν
ότι έτσι θά εξακολουθούσε νά ζή σ' όλα του
τά χρόνια. Άλλοτε ποτέ δέν ελχε παραπονε-
θή γιά τήν τύχη του. Ό,τι έπιθυμούσε, το
ήταν εύκολο νά τ' άποκτήσει. Ήταν άρεσκό
μόνο τ' άνοιγμα τού πορτοφολιού του. Κι' αυτό
κατά βήματα τόν πορτάρε στον έγωισμό του.
Έρχόντουσαν μάλιστα στιγμές πού καταριόταν
τόν έαυτό του πού ήταν τόσο πλούσιος! Θεέ
μου, όλα λοιπόν σ' αυτόν τόν κόσμο άγοράζον-
ται: Άκόμη κι' ό έρωτας! Μά τί σχέση ελχε ή
καρδιά μέ τό πορτοφόλι; Κι' όμως έτσι φαίνε-
ται ότι ήταν.

— Άν μπορούσε νά βοηθή μιά γυναίκα πού νά μ' άρνηθή κάτι
σκεφτόταν ό Σωτιέ, θά τήν παντρεύομουν!

Μά δέν έξωτερεύεκε ποτέ αυτή τή σκέψη του γιατί φοβόταν μήπως
τιχόν πέσει σέ καμιά παγίδα. Μιά γυναίκα γιά ν' άποκτήσει τά λού-
σα της, κάνει άκόμα και χειρότερα από τό νά προσποιηθή ότι δέν
τήν θαμπώνουν τά λεφτά. Κι' όμως ήταν γεμάτο ό Πιέρ Σωτιέ νά βρη
τόν άνθρωπό του. Κι' αυτός ό άνθρωπος ήταν, μά τήν άλήθεια, πολύ
γιορτενικός. Η πρώτη συνάντησίς τους έγινε έντελώς τυχαία σ' ένα
μαζού τής πλατείας Πιγιάλ. Ένας φίλος τού Πιέρ, ό Ραουλ Ντεσώ
τούς ελχε συστήσει. Ήταν άδελφή τής φίλης του Ραουλ. Τή λέγαν
Ζωρζέττα. Ελχε τεράστια μαλλιά, όμορφα μάτια κι' ένα ύπέροχο
και μαγνητικό χαμόγελο. Μά ένεικο πού ένδειε κάτι τό έξαιρετικό στή
φυσιογνωμία της ήταν ή έκφρασί της. Ποτέ άλλοτε ό Πιέρ δέν ελχε
συναντήσει τόσο γλυκίτητα σέ γυναίκες πρόσπολο.

Ό Σωτιέ συνθησιόμος από τις εύκόλες κατακτήσεις, μόλις τού τήν
συστήσαν, άρχισε άμέσως: τό... βαρύν πυροβολικό Τής πρότενε να
κάνουν ένα περιπάτο μέ τή λιμουζίνα του, άφησε νά ύπονοηθή ότι
ήταν πρόθυμος νά τής κλην ένα βαρύτερο δώρο και τέλος τήν παρα-
κάλεσε τό βράδυ νά δεινήσουν σ' ένα όμορφο, και
ρωμαντικό ξενοδοχείο τού άάσου τής Βουλόντης.

Η Ζωρζέττα τόν κύταξε σάν νά μη καταλά-
βαινε τή σημασία τών λόγων του.

— Μά γιά πού λόγo νά φροντίζετε γιά μένα; τόν
ρώτησε μ' άπορία.

— Γιατί, τής άπάντησε ό Πιέρ, είσαστε μιά χα-
ριτωμένη γυναίκα. Φτάνει νά μέ συμπληρώσετε λί-
γο γιά νά κάνω ένα σερν τρέλλες γιά σας.

— Κοίμα! Τού δήλωσε ή νέα, σάς θεωρούσα γιά
πύ σοβαρό άνθρωπο.

Κι' άδιαφορόντας γιά τις προτάσεις του, άλλως
κουβέντα και σ' όλο τό διάστημα πού έμειναν μαζί,
γελούσε και συζητούσε σάν νά μίην ελχε συμβη τί-
ποτε.

Ό Σωτιέ δάγκωνε τά χείλη του από τό πείσμα.
Έ, όχι, αυτό δέν τό ελχε ξαναπαθεί. Άπορούσε μά-
λιστα μέ τό θάρρος αυτής τής μικρής πού τολμούσε
νά διασκεδάξή μαζί του. Μίην άδέωντας μάλιστα
σ' αυτό τό ερωτικό βίος της, σέ μιά στιγμή τήν έ-
παισε από τό χέρι και τής είπε άπότομα.

— Μη παύετε μέ τή φορτία γιατί θά καητε! Ζέ-
ρω νά πληρώνω καλά εκείνους πού μέ περιφρο-
νούν!

Η Ζωρζέττα κοκκίνισε από τήν προσβολή. Ό-
σώσο συγκράτησε τό θυμό της και τού είπε μ' ά-
πλόητα:

— Κύριε Σωτιέ, μου φαίνεται ότι παρεξηγήσατε
τό φέροσίο μου. Άποτυχώς γιά μένα είναι πολύ δύ-
σκολο νά μπλέξω σέ μιά περιπέτεια από τήν ό-
ποία δέν θά έχω κανένα κέρδος.
Καλύτερα λοιπόν νά τραφήξετε
τό δρόμο σας χωρίς θυμους και
στενοχώριες. Όσο γιά μένα, νά
μη σκετίζεσθε καθόλου. Έχω
συνηθίσει τή ζωή μου. Θά μέ
λυπούσε μάλιστα αν τύχαινε ν'
άλλάξω τό φτωχικό δωμάτιό
μου μ' ένα μέγαρο στό όποιο θά
πάαρη ένας άνθρωπος νά δια-
τάξη.

Ό Πιέρ, ήσερ' άπ' αυτή τήν
ψυχρολουσία, κατάλαβε ότι ήταν
μάταιο νά έπιμένη. Προσποιηθήκε
λοιπόν ότι έχει μιά έπεισοσα δου-

λειά, άποχαίρήσε βιαστικά τό φίλο του και τις δύο άδελφές και
πήγε στη Λέσχη γιά νά ξεσκιάσει. Μά ήταν τόσο άφηρημένος, ώστε
διαρκώς έχανε στό πόκερ. Οι φίλοι του τό πρόβεσαν και δέν μόρε-
σαν νά συγκαταστήσουν τήν κατάληξή τους:

— Αυτό ελνε πρωτακούστο! Άπόρησαν. Τί έπαθε άπόψε ό Πιέρ
και χάνει στά χαρτιά;

— Άσφαλώς θά κερδίζη στην άγάπη, ελπε ελρωνικά ένας από τήν
παρέα του.

— Πέντε χιλιάδες φράγκα, δήλωσε μέ προσποιητή άδιαφορία ό
Πιέρ.

Κατά βάθος όμως ήταν περιωργμένος. Διαρκώς παρουσιάζόταν
μπροστά στά μάτια του ή Ζωρζέττα κι' έβλεπε τήν εικόνα της πάνω
στις φιογίδες τών χαρτιών. Τέλος τό έξημερωμένα άφησε τά χαρτιά
νά γλυστρήσουν από τά χέρια του και δήλωσε μέ μισοβύρστη φωνή
άπό τήν κοούρα:

— Πάσο!
Ναι, δέν ελχε τή δύναμη νά συνεχίση τό παγνίδι. Το μυαλό του
τόν πονούσε και τά μάτια του έχαιγαν από μιά νευρική ταραχή πού
τόν ελχε κυριεύσει. Οι φίλοι του τόν λυπήθηκαν και τόν άφησαν νά
φύγη χωρίς νά τόν κοροιδέουν.

Ό Πιέρ ελχε χάσει έκαστο χιλιάδες φράγκα και μαζί μ' αυτά τήν
ήσυχια του.

Τήν άλλη μέρα μόλις άντίκρισε τόν Ραουλ Ντεσώ έσπευσε νά
τού δηλώση:

— Καλά θά κάνη νά μη μου γνωρίζηθε θεοπαλάβε γυναίκες.

— Περιέργο! Τό ίδιο μου έλεγε κι' ή Ζωρζέττα! Τού είπε
μ' ειλκιρνεία ό φίλος του.

Ό Πιέρ πήγε νά πινγή από τό θυμό του.

— Άκούσε Ραουλ, τού ξηγήρησε. Θέλω νά μου πής ειλκιρνια πό-
σα λεφτά θέλει ή Ζωρζέττα γιά νά γίνη φίλη μου.

Ό Ραουλ τόν κύταξε σάν νά ελχε μπροστά του έναν τρελλό.

— Μά ξεγνάς λοιπόν, τού άπάντησε ότι όλα τά πράγματα δέν ά-
γοράζονται μέ τά λεφτά σου;

Η Ζωρζέττα γιά νά κατακτήθη, θέλει έρωτα. Ελνε άκόμη ύπερβο-
λικά άγνη όστε νά συγχωρή μόνο τις τρέλλες τών αισθηματικών ζευ-
γαριών. Το καλό πού σου θέλω λοιπόν ελνε νά προσποιηθής τόν έρω-
τευμένο.

Έ, όχι, αυτό τό πράγμα δέν μπορούσε ποτέ νά τό κάνη ό Σωτιέ.
Δέν τού τό επέτρεπε ό έγωισμός του.

— Τό μοναχικό νά είνε καλά κι' από κα-
λογησέ άλλο τίποτα, άπάντησε μέ περιφρόνηση
στό φίλο του. Διαβίβασε λοιπόν τούς χαριε-
τισμούς μου στη Ζωρζέττα και άνάρεσε της ότι
άν άλλήθη γνώμη, άς έρθη νά μ' έπισκεφθή
στό διαμερίσμα μου. Ζέρω νά κάνω όμορφα
δώρα στις φίλες μου.

Ό Ραουλ έρπυσε καταγής μ' άηδία γιά νά
μη φτύση στό πρόσωπο τού Πιέρ. Πρώτη φορά
έβλεπε σέ ποίο σημείο τόν ελχε άποκτημένη ή
τεράστια περιουσία του. Κ' εγώταν μ' όλη τήν
τὴν καρδιά ή Ζωρζέττα νά τού δώση τό μάθημα
πού τού χρεοστάνταν.

— Άλλά και σ' αυτήν δέν ελχε καθόλου έμπι-
στοσύνη. Άντες της τελειώσεσ μέρες τήν
έβλεπε λίγο κουραμένη και χωρίς διάθεσι.
Η άδελφή της τού έλεγε ότι ήταν άδιάθετη.
Μά άδελφή καταλάβαινε ότι ή Ζωρζέττα ύπέφε-
ρε ψυχικά. Κάτι τήν βασάνιζε και δέν τήν ά-
φηνε ν' άνακτήση τή δροσιά της.

Κι' ό Ραουλ, φοβούμενος νά μπλέξη σ' αυτή
τὴν ιστορία, τήν άφησε νά ξετυλιγθή μόνη
της γιατί ήταν βέβαιος ότι αν άνακατεύταν

αυτόσ θά πλήρωνε τά σπασμένα!

Και πράγματι, ή ιστορία τού
Πιέρ και τής Ζωρζέττας άρχισε
νά μπλέξη πολύ άσχημα. Η Ζωρ-
ζέττα έπεσε μέ πυρετό στό κρεβ-
βάτι, ελχε επιάτεις και τή νύχτα
έκλαινε στόν ύπνο της. Ό Σωτιέ
πάλι σήναζε στη λέσχη, έχανε στα
χαρτιά και γύριζε στό διαμερίσμα
του μεθυμένος από τό ούσκου!
— Κι' αυτόσ ελχε τά χάλια του.
Οί φίλοι του μάταια τόν συμβού-
λευαν νά κόψη τό ποτιό, γιατί θά
τού σκότωνε τή ζωή του.

— Σ' αυτά τά πράγματα νά
μην άνακατεύεστε! τούς δήλωνε.
Άμα θέλω νά πεθάνω, κανείς δέν
θά μωροση νά μ' έμποδισ.

— Έτσι πέρασε λίγος καιρός. Μιά
μέρα τέλος ό Πιέρ πήρε τήν από-

Κι' έτσι άγκυλιασμένοι, είδαν τό τράινο νά φεύγει...

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Τά μουστάκια τών πρώτων Έλλήνων ήθοποιών. Πώς τούς...ξέρυις ό Βερναρδάκης. Είχε μουστάκια ό Μέγας Κωνσταντίνος; Τό μουστάκι τού Κοτοπούλη. Πώς έδυσίασθη. Ένα καλαμπουρι τού Κουσουλάκου. Τά γενέια τού... Πολυγέ- νους. Τό στεφάνωμα τού Καπετανάκη και ό...Στέφανος Στεφάνου. Καλαμπουρικά όργια. Πώς έξεδέθη τό «Σκριπ». Η φιλολογική παρέα τού συντάγματος. Γενικό κευτοσεμπελιό κτλ. κτλ.

Ι "Έλληνες ήθοποιοί, έδω και μερικά χρόνια, έ- τρεφον άρειμανίους μούστακας, τούς όποιους, μά- λιστα, και καμάρωναν.

Η πρώτη φορά, που ύποχρεώθηκαν νά κό- ψουν τά μουστάκια τους, ήταν όταν ό μακαρίτης Βερναρδάκης έδωσε τή «Φαύστα» του, γιά νά παιχθή στό θέατρο Κοτοπούλη—Ταβουλάρη.

Ένας από τούς όρους τού συγγραφέως ήταν νά ξυρισθούν οί ήθοποιοί και ίδιως ό Κοτοπού- λης ό όποιος μάλιστα και θά παρίστανε τόν Μέ- γαν Κωνσταντίνον.

Είς μάτην ό Κοτοπούλης διαμαρτύρετο, προσ- παθών νά σώση τά μουστάκια του, και έπεκα- λείτο τούς Μητροπολίτας τής Έλλάδος, γιά νά βεβαιώσουν ότι ό "Άγιος Κωνσταντίνος είχεν, όχι μονάχά μουστάκια, άλλα και γένεια!

Είς μάτην παρακαλούσε τόν μακαρίτη Βερ- ναρδάχη νά πάνε μαζί στους ναούς τών "Αθη- νών, γιά νά ιδή, πώς πιστοποιήσιν, τήν εικόνα τού "Αγίου.

Ό Βερναρδάκης ήταν άμεταπίστεος. — Έγώ τόν ξέρω καλύτερα από όσνα τόν "Άγιο Κωνσταντίνον, έλεγε στον Κοτοπούλη.

Πρό τής έπιμονής αυτής τού Βερναρδάχη, και γιά νά μήν χάσουν τήν «Φαύστα», που ήτανε τό ζήτημα τής ημέρας τότε στις "Αθήνας, τόνον ό Κοτοπούλης, ό πατέρας τής Μαρίκας, όσον και οί άλλοι ήθοποιοί, αναγκάσθηκαν νά ξυρισθούνε.

Τό καταναγκαστικό ξύρισμα τών ήθοποιών, και ιδίως τού Κοτο- πούλη, έκαμε, τότε, θόρυβο μεγάλο στην "Αθήνα.

Η έφημερίδες γράφανε πολλά και διάφορα γιά τά μουστάκια του και τόν άρπαζε στό τέλος και ή σάτυρα, και ιδίως μετά τήν άποτυχία του ός «Μεγάλου Κωνσταντίνου».

Τόν ρόλο τότε τόν ύπεδύθη ό Ταβουλά- ρης, άν δέν άπατομέθα, κι έτσι τά μου- στάκια τού Κοτοπούλη ξυρισθήκαν άδικα.

Ένα από τά πιό έξυπνα σατυρικά ποι- ήματα, που έγράφησαν τότε γιά τόν Κοτο- πούλη, ήτανε και τό έξης:

Θυσίαν, όντως, έκαμες γιά τήν οκηνήν [μεγάλην, ξυρίσας τόν άτίθασον έκεινον μούστακά [σου, αλλά τόν Κωνσταντίνον μας, μη παρα- [στήσης πάλιν κι' άρπασε τό μουστάκι σου και κάθησε [σε' αύτά σου.

Μιά μέρα ό διευθυντής τού «Σκριπ» Κουσουλάκος, είδε τόν πρό όλιγου άποθα- νόντα καθηγητήν τού Πανεπιστημίου Πολυγένην, νά μπαίνει σ' ένα «Κουρέϊο».

φρασι νά κίνη ένα μεγάλο ταξίδι. Θά έφευγε μακριά από τή Γαλλία και δέν θά γύριζε πειά ποτέ. "Ψάτσο, επειδή τού άρσαν οί καθαροί λογαριασμοί σκέφτηκε νά γράψη δυό λέξεις στη Ζωρζέττα. Και τής έστειλε, πράγματι, τ' ακόλουθο γράμμα:

«Άδριο τό πρωί στις 11,15' θά πάρω τό τραίνο από τό σταθμό τού Βορρά. "Αν θης νά έρθς μαζί μ' υ έχεις τόν καιρό νά έτοι- μάσης τίς βαλίτσες σου».

Μά ή Ζωρζέττα ήταν άκόμη στό κρεβάτι. Διάβασε τό σημείωμα άτάραχη. "Έπειτα έκλεισε τά μάτια της και κανείς δέν μπόρεσε νά μαν- τέψη τί σκεφτόταν. "Έτσι πέρασε ή νύχτα.

Τό πρωί ό Σωτή άποχαίρεθηκε τούς δικούς του και τήν ώριωμένη ώρα πήγε στό σταθμό. Στίς έντεκα ακριβώς έχασε κάθε έλπίδα ότι θά έχοχάν ή Ζωρζέττα. Λίγα λεπτά όμως πριν από τήν αναχώρησή του τράϊνον ένώ ό Πιέρο άπογοητευμένος έτοιμαζόταν ν' άνεβη στό βαγόνι του, είδε μία νέα νά νά προχωρή πρós αυτών με βιαστικό βήμα. Η καρδιά του πήγε νύ σπάση από τήν ευτυχία της. "Ήταν ή Ζωρζέττα. Μά πόσο είχε αλλάξει. Τό πρόσωπό της ήταν χλωμό κι όλο τό όσμα της έτρεμε από τήν άγωνία. "Έπεσε με λυγμούς στην άγκαλιά του, ενώ ή συγκίνησή της έπνιγε τή φωνή.

Κι' έτσι άγκαλιασμένοι είδαν τό τραίνο νά φύγη από τό σταθμό, τό τραίνο που κόντευε νά τούς καταστρέψη τήν ευτυχία τους, μά και τό όποιο θά τούς έπαυε τήν άλλη μέρα γιά νά τούς πάη ένα μακρινό ταξίδι. Τό ευτυχισμένο ταξίδι τού γάμου τους!...

ΠΩΛ ΠΕΝΑΡ

— Μπαί φρόναξεν, περίεργο κι' αυτό ό κ. Πολυγένης, πάη νά ξυ- ρισθή. Κι' όμως και τριχοφόγον, άν βγάνη, θά είνε πάντα... Π ο- λ υ γ έ ν η ς !...

"Όταν ό Καπετανάκης έδωσε νά παιχθή τό έργο του «ό Γενικός Γραμματέας», παρέδωσε και ό κ. Στ. Στεφάνου ένα έργο του, με τόν τίτλο «έπί τού Καταστρώματος»: Τά δυό έργα παιχθήκαν τήν ίδια βραδιά, από δυό διαφορετικούς θιάσους. Τού Καπετανάχη τό έργο άρεσε και μάλιστα τού άνεπιμήθη και στέφανος δάρνην, με φύλλα επι- χρισωμένα. Τό έργο τού κ. Στεφάνου άρεσε φρίνεται και αυτό, άλλα δέν...έστεφανώθη.

"Άχρισο λοιπόν σωτήρησις άτέλειωτη γιά τό στεφάνωμα αυτό. Και ό μακαρίτης ποιητής "Ιωαν. Πολέμηξ έρωτηθείξ σχετικώς:

— Διατί στον ποιητή τό «έπί τού Καταστρώματος» δέν έδόθη κα- νένας στέφανος;

"Απήνησε: — Διότι είνε αυτός ό ίδιος, διπλοός... Σ τ έ φ α ν ο ς Σ τ ε - φ ά ν ο υ !...

"Ό Δημ. Κορομηλάξ, έρωτηθείξ και αυτόξ σχετικώς είπεν: — Τό «έπί τού Καταστρώματος» έπρεπε νά τό γράψη ό Κα- πετανάκης.

— Γιατί; — Διότι ένας τέτοιος Κα π ε τ α ν ά κ η ς έχρειάζετο επί τού Κατα- στρώματος!...

Πρό σαράντα έτών, κάθε βραδυ, εκάθηγνο στην πλατεία τού Συν- τάγματος πολλοί από τούς λογίους και ποιητάξ τής έποχής και έλεγαν άστεία και σατυρικά τό λόγια.

"Έκεί άρπαζάνε και τόν Ψυχάρη. "Ήταν όταν πρωτεύε τόν Παρ- θεώνα «Παρθενών». Τόν άρπαζανε, λοιπόν, και τού ψάλλανε τό έξης τετράστιχο:

Είσαι κομψός τά μάλιστα, μά και πολύ κενός, νά λές τόν «Παρθενώνα» μας, ζευγίκα, «Παρθενώξ»! Δέν άφταν δηλαδή άνθρωπο, δέν ά- φταν γεγονός, δέν άφταν ζήτημα που νά μή τό σατυρίσουν. Γιά τόν λόγο Ν. Κοσιινόπουλο, δώ- σαντα έργον στο θέατρο, έκαμαν τό έξης έπίγραμμα: "Υπαγε, Κοσιινόπουλε, και είς Μονήν [έγκλεισου, και όπερ προτιμότερον: Σύσου και πά- [λιν έύσου! Και στον πολύν Μανώλη τόν Γουβέλη: "Αν ήσουν άστρο τ' όργανού και ήσουν [Αίγιονίτης, σ' έσε θ' άνεκαλύπτετο ό πιό τραγός [Κο—μύι τ η ς !

"Όλα αυτά, έννοείται, διαδιδόμενα συντελούσαν όποτε νά μαζεύεται, κάθε βραδυ, κόσμος γνωστών και άγνωστών, γύρω τους, γιά νά τούς άκούη.

Τότε είπεν ό Κουσουλάκος και τό κάτωθι ώραιόν γιά τόν ήθοποιό Βονασόρα, που ταιξεί ένα έργο τού δικηγόρου και Δημοτικού Συμβούλου Καλησπέρη:

— Ό κ. Κα λ η σ π έ ρ η ς είνε δικηγόρος, άν μεταφράζετο εις Β ο η α s e r a θά ήτανε... ήθοποιός!

"Όλα αυτά και ή συρροή τού κόσμου έκαναν τόν "Αννιό νά ειπή:

— Πόσα πράγματα μποροΰσαν νά γαφαρού!

— Βρέ, λέει και ό Κουσουλάκος, ότως είμαστε δέν βγάζουμε ένα σατυρικό φύλλο;

— Και πώς νά τό ποΰμε; — Σκριπ!

"Ήταν τότε τό ζήτημα τής οικονομικής πάλιν δυστυχίας τού Κρά- τος, τού «σκριπ» και τού «πένιγκ», γιά τά όποια έχει γράψει τό «Μπουκέτο» άλλοτε.

— Γιατί «Σκριπ»; ρώτησε τόν Κουσουλάκον ένας τής παρέας.

— Δέν είπαμε νά τό λέμε όλα σ' αυτό; — Μάλιστα.

— Έ, λοιπόν, απήνησε ό Κουσουλάκος: οΰδέν σ κ ρ ι π τ ό ν, δ... μή φανερόν γενήσεται! Και ό λόγος σάς έγένετο!